

21. Niehaus, K., & Kumpiene, G. (2014). Language Brokering and Self-Concept: An Exploratory Study of Latino Students' Experiences in Middle and High School. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 36(2), 124–143.
22. Patrick, V. M., & Hagtvedt, H. (2012). “I Don’t” versus “I Can’t”: When Empowered Refusal Motivates Goal-Directed Behavior. *Journal of Consumer Research*, 39(2), 371–381.
23. Pike, G. R. (2011). Using college students' self-reported learning outcomes in scholarly research. *New directions for institutional research*, 2011(150), 41–58.
24. Preckel, F., Niepel, C., Schneider, M., & Brunner, M. (2013). Self-concept in adolescence: A longitudinal study on reciprocal effects of self-perceptions in academic and social domains. *Journal of Adolescence*, 36(6), 1165–1175.
25. Pulkka, A. T., & Niemivirta, M. (2013). Predictive relationships between adult students' achievement goal orientations, course evaluations, and performance. *International Journal of Educational Research*, 61, 26–37.
26. Rienties, B., Alcott, P., & Jindal-Snape, D. (2014). To Let Students Self-Select or Not That Is the Question for Teachers of Culturally Diverse Groups. *Journal of Studies in International Education*, 18(1), 64–83.
27. Ryan, A., Ployhart, R. E., Greguras, G. J., & Schmit, M. J. (1998). Test Preparation Programs in Selection Contexts: Self-Selection and Program Effectiveness. *Personnel Psychology*, 51(3), 599–621.
28. Singell Jr, L. D. (2002). Merit, need, and student self selection: is there discretion in the packaging of aid at a large public university? *Economics of Education Review*, 21(5), 445–454.
29. Stupar, S., van de Vijver, F. J., TeLindert, A., & Fontaine, J. R. (2014). Multicultural attitudes mediate the relation between personality and perceived ethnic outgroup distance in the Netherlands. *International Journal of Intercultural Relations*, 38, 24–35.
30. Traxler, M. J. (2011). *Introduction to psycholinguistics: Understanding Language Science*. John Wiley & Sons.
31. Willis, R. J., & Rosen, S. (1978). Education and self-selection. *NBER Working Paper Series*, 249, 1–45.
32. Windolf, P. (1995). Selection and Self-selection at German Mass Universities. *Oxford Review of Education*, 21(2), 207–231.
33. Wirthwein, L., Sparfeldt, J. R., Pinquart, M., Wegerer, J., & Steinmayr, R. (2013). Achievement goals and academic achievement: A closer look at moderating factors. *Educational Research Review*, 10, 66–89.

Наталія Кащишин

Львівський національний університет імені Івана Франка,
nat8olia@rambler.ru

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТАКСОНОМІЧНИХ ОДИНИЦЬ АНГЛОМОВНОГО ДИПЛОМАТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Received September, 17, 2014; Revised December, 18, 2014; Accepted December, 20, 2014

Анотація. Англomовний дипломатичний дискурс досліджено як середовище функціонування термінів дипломатичної сфери. Для забезпечення комплексного аналізу дипломатичний дискурс запропоновано диференціювати за такими таксономічними одиницями як жанр, регістр, тип текстів. Жанри англomовного дипломатичного дискурсу поділено на три

блоки: дипломатичне листування, дипломатичні тексти з високим рівнем стандартизації, усні дипломатичні жанри. У роботі виокремлено два види реєстрів: паритетний та командний, а також проаналізовано кореляцію реєстрів та жанрів англомовного дипломатичного дискурсу. Здійснено аналіз типу текстів як однієї з основних таксономічних одиниць. Виокремлено договірний, інформативний, інструктивний, аргументативний, регулятивний, авторитарний, кортезивний типи текстів. Поділ дипломатичних текстів здійснено за трьома критеріями: комунікативно-прагматичним, галузевим і критерієм інтердискурсивності. Простежено, що значну роль у зарахуванні текстів дипломатичного дискурсу до того чи того типу відіграє частотність вживання термінів. Наведено відомості щодо кореляції типів текстів та жанрів дипломатичної комунікації. Запропонована диференціація англомовних дипломатичних текстів за таксономічними одиницями дозволила припустити, що тип текстів є фрагментом дискурсу, а дискурс кожного жанру – неоднорідним з огляду на типи текстів, які трапляються в ньому.

Ключові слова: дипломатична комунікація, дипломатичний дискурс, жанр, таксономічна одиниця, термін, тип текстів.

Kashchyshyn, Nataliya. The Differentiation of Taxonomic Units in English Diplomatic Discourse.

Abstract. English diplomatic discourse is studied as the functional environment of terms utilized in the sphere of diplomacy. The comprehensive analysis of this discourse involves a proposed differentiation based on the taxonomic units of genre, register, and text type. English diplomatic discourse as a whole has been divided into three genres: diplomatic correspondence, diplomatic texts with a high degree of standardization, and oral diplomatic genres. The paper singles out two types of registers—the register of parity and the register of command—and analyzes the correlation of the registers and genres of English diplomatic discourse. The type of text is investigated as one of the main taxonomic units. Contractual, informative, instructive, argumentative, regulatory, authoritarian, and courtesive types of texts are singled out. This division of diplomatic texts is performed on the basis of the communicative-pragmatic criterion, the criterion of sphere, and the criterion of intertextuality. It is demonstrated how frequency of occurrence of certain terms plays a significant role in associating diplomatic discourse texts with specific types. Data are provided with regard to the correlation of text types and genres of diplomatic communication. The proposed differentiation of English diplomatic texts in terms of taxonomic units suggests that the type of text is a fragment of discourse, and that the discourse of each genre is heterogeneous with regard to the types of texts that occur in it.

Keywords: diplomatic communication, diplomatic discourse, genre, taxonomic unit, term, text type.

Наталья Кацишин. Дифференциация таксономических единиц англоязычного дипломатического дискурса.

Аннотация. Англоязычный дипломатический дискурс исследован как среда функционирования терминов дипломатической отрасли. Для обеспечения комплексного анализа дипломатический дискурс предложено дифференцировать по следующим таксономическими единицами: жанр, регистр, тип текстов. Жанры англоязычного дипломатического дискурса разделены на три блока: дипломатическая переписка, дипломатические тексты с высоким уровнем стандартизации, устные дипломатические жанры. В работе выделены два вида регистров: паритетный и командный, а также проанализировано корреляцию регистров и жанров англоязычного дипломатического дискурса. Осуществлен анализ типа текстов как одной из основных таксономических единиц. Выделены договорной, информативный, инструктивный, аргументативный, регулятивный, авторитарный, кортезивный типы текстов. Данный раздел дипломатических текстов осуществлено по трем критериям: коммуникативно-прагматическом, отраслевом и критерию интердискурсивности. Прослежено, что значительную роль в зачислении текстов дипломатического дискурса к тому или иному типу текстов играет частотность употребления терминов. Приведены сведения о корреляции типов текстов и жанров дипломатической коммуникации. Предложенная дифференциация англоязычных диплома-

тических текстов по таксономическими единицами позволила предположить, что тип текстов является фрагментом дискурса, а дискурс каждого жанра неоднороден учитывая типы текстов, встречающихся в нем.

Ключевые слова: дипломатическая коммуникация, дипломатический дискурс, жанр, таксономическая единица, термин, тип текстов.

Вступ

У сучасних умовах розвитку глобалізаційних процесів та зростання ролі англійської мови у міждержавній комунікації дослідження дипломатичного дискурсу (ДД) актуальне, оскільки сприяє встановленню конструктивного і взаємовигідного діалогу та тісних міжнародних контактів. У цьому контексті важливим є лінгвістичний аналіз ДД як середовища функціонування термінів дипломатичної галузі. Таке дослідження охоплює послідовні етапи, одним із яких є здійснення таксономічного поділу англомовного ДД.

У сучасній теорії дискурсу виокремлюють такі його таксономічні параметри (таксономічні одиниці), як функціональний стиль (ФС), мовленнєвий жанр (МЖ), регістр, субмова (підмова), модус і ступінь формальності. Дослідження цих параметрів дає змогу здійснити таксономічний поділ ДД, що слугуватиме ще одним кроком уперед у його вивченні. У цьому ракурсі на передній план виходить проблема ідентифікації та розмежування таксономічних одиниць у рамках ДД. Вони становлять неабиякий інтерес у сучасній лінгвістиці тексту та функціональній стилістиці. Незважаючи на те, що цій тематиці присвячено значну кількість досліджень (Ф. С. Бацевич (Batsevych 2006), В. І. Карасик (Karasik 2000), А. А. Кібрік (Kibrik 2009), Д. Лі (Lee 2001), Дж. Суейлз (Swales 2004), Д. Байбер (Biber 1989) та ін.), існують розбіжності у поняттях та їхніх визначеннях, отож доцільно критично проаналізувати ці аспекти дослідження дискурсу та визначити головні таксономічні одиниці ДД.

Методи дослідження

Для розв'язання поставлених завдань у розвідці застосовано комплексну методику лінгвістичного дослідження. Дискурсний аналіз використано для вивчення англомовного ДД як середовища функціонування терміносистеми, що дало змогу визначити прагматичні параметри означеного дискурсу, розкрити роль термінів у формуванні комунікативних смислів текстів ДД та диференціювати дипломатичний і суміжні дискурси. У роботі застосовано прийоми контекстуальної та прагматичної інтерпретації. Як допоміжну дослідницьку процедуру було залучено прийом систематизації.

Процедура дослідження

У роботі зосереджуємо увагу на дослідженні МЖ, регістру, типу текстів та їхній кореляції у площині дипломатичної комунікації. Поняття *жанру* у функціональній стилістиці – одне з найскладніших, його сутність неодноразово слугувала об'єктом вивчення лінгвістів. У сучасній дискурсології МЖ – це одиниця мовлення як системно організованої репрезентації мови, дискурсивний інваріант, зразок ідеальної природи, що характеризується певним тематичним

змістом, композиційною структурою, відбором фонетичних, лексико-фразеологічних, граматичних, стилістичних засобів й інтенційно-прагматичними особливостями (Selivanova 2006: 356). Незважаючи на таке розуміння МЖ, немає чіткого розмежування між такими взаємопов'язаними поняттями, як жанр та реєстр.

Зарубіжні дослідники (Дж. М. Суейлз (Swales 2004), М. А. К. Гелідей (Halliday 1978), Дж. Р. Мартін (Martin 1985), Д. Лі (Lee 2001), Б. Кутюр (Couture 1986)) зазначають, що існує нечіткість у визначенні відмінностей між жанром та реєстром. Д. Лі у своїй праці, що стосується питань жанру та реєстру стверджує, що невідповідність понять сформувалася внаслідок того, що лінгвісти та теоретики-літературознавці працюють у різних школах та послуговуються різними традиціями (Lee 2001: 37). Автор також зазначає, що одна з найсуттєвіших відмінностей між реєстром і МЖ полягає у тому, що жанр асоціюється більше зі співвідношенням культури і соціальної спрямованості, з одного боку, та мови – з іншого. Він тісніше поєднаний з ідеологією, владою, тоді як реєстр стосується більшою мірою організації ситуації (контексту) (Lee 2001: 43).

Реєстр та МЖ – це дві площини дискурсу, його різні форми реалізації. Отож, погоджуючись з Д. Крісталом, підсумуємо, що реєстр – це реалізація дискурсу в конкретній ситуації спілкування, в основу котрої покладені імпліковані в комунікативній компетенції мовців правила (конвенції, звички) спілкування (Crystal 1992: 330). Попри діалектичну схожість реєстр і МЖ значно відрізняються: жанри (бізнес-доповідь, пояснення, звіт про наукову діяльність) є повністю структурованими текстами, тоді як реєстри (мова газет, бюрократична мова) – узагальненішими мовностилістичними можливостями. МЖ, очевидно, є стійкішими одиницями, і реєстрові характеристики дискурсу є вторинними щодо структурних характеристик МЖ. Реєстр – результат добору лексики і термінології. Завдяки МЖ мовленнєвий акт утворює конструкт із визначеною структурою.

Підсумовуючи згадане вище, наголосимо, що між МЖ і реєстром існує така взаємозалежність:

1. МЖ сприймають як уже сформовану комунікативно-композиційну структуру. Наприклад, резолюція має чіткі стандарти викладу, однаково зрозумілі для укладачів (представників різних країн) і очікувані для адресата.

2. Реєстр – повністю входить у дискурс, може простежуватись у багатьох МЖ цього дискурсу. Наприклад, паритетний реєстр трапляється у договорах, меморандумах, приватних листах.

3. У структурі МЖ знаходимо реєстрові конститuentи. Часто вони належать до різних реєстрів, незважаючи на те, що характерні для одного жанру.

Нерідко реєстр асоціюється з ФС. Однак дослідники апелюють до того факту, що ФС мови мають об'єктивний характер, налічують загальноприйняті стилістичні норми, котрі використовують усі мовці незалежно від їхньої приналежності до конкретної соціальної групи, освітнього рівня, статі тощо (Crystal 1992: 330). Поняття реєстру суб'єктивніше, оскільки спирається на стилістичні норми, Проте вони не чіткі, а отже не дозволяють віднести текст до

того чи іншого реєстру. З розвитком системно-функціональної стилістики поняття реєстру зазнало значних змін. Реєстр слугує тепер як посередник між текстом і його соціальним контекстом чи типом ситуації, а також проміжною таксономічною одиницею до більш узагальненої – ФС. Як стверджує М. А. К. Гелідей, це обов'язкове поняття-посередник, яке дає нам змогу встановити безперервний зв'язок, континуум між текстом і його соціосеміотичним оточенням (Halliday 1978: 145).

Можемо констатувати, що ДД складається з таких традиційних реєстрів як суспільно-політичний, економічний, юридичний, екологічний, військовий (коли поняття реєстру є тотожним поняттю субмови і позначає сукупність соціальних ситуацій). Існує широкий спектр проблем, галузей, кожену з яких можна асоціювати з новим реєстром. Зазначимо, що провідну роль у такому традиційному поділі відіграють терміни певної галузі.

Оскільки таксономічний поділ є евристичною прерогативою дослідника, який може дотримуватись будь-якої типології відповідно до своєї мети, ми пропонуємо поглибити поділ на реєстри. Теоретичний аналіз, здійснений з урахуванням усіх аспектів реєстру, з одного боку, та практичне вивчення аспектів ДД – з іншого, дають нам підставу визначити реєстр як комплекс мовних засобів та їх використання у типологічно схожих ситуаціях та виокремити два реєстри в англійському ДД: 1) *паритетний*, коли документ ілюструє комунікацію рівноправних комунікантів; 2) *командний*, коли комунікація відбувається між нерівноправними комунікантами. До паритетного реєстру відносимо наступні жанри дипломатичної комунікації: *договір, трактат, пакт, картель, угода, конвенція, конкордат, «модус вівенді», приватний лист, телеграма, комюніке*. Командний реєстр співвідноситься з такими жанрами як *декларація; нота уряду (глав держав, МЗС); особиста нота; вербальна нота; заява уряду (прес-центру МЗС, посольства); нотифікація; особисте послання; меморандум*.

Під час такого поділу враховують не галузеву належність термінів, а семантичну та прагматичну складову. Однак, виокремлення МЖ та реєстрів ДД не є остаточною диференціацією текстів, які забезпечують дипломатичне спілкування.

Здійснений нами детальний аналіз текстів ДД дає підставу розрізнити не лише жанри ДД (лист, протокол, договір та ін.), реєстри (паритетний і командний), але й типи викладу, які можна простежити водночас у декількох видах жанрів. Термін *тип викладу* (тип текстів / тип пасажів), що знаходимо у працях таких авторів, як Д. Байбер (Biber 1989), Р. Лонгакр (Longacre 1992), фактично співвідноситься з фрагментом дискурсу і дозволяє враховувати водночас структурні, лексико-граматичні та прагматичні характеристики текстів.

Під *типом текстів* ми розуміємо сукупність текстів, що функціонують в одному дискурсі, різняться між собою предметно-змістовими та прагматико-комунікативними характеристиками і співвідносяться як із жанрами (у плані композиції), так і з стилями (у плані добору лексичних засобів та синтаксичних конструкцій). Отже, стійкі морфосинтаксичні та лексичні характеристики притаманні не для дискурсів, а для типів текстів, які фактично є фрагментами

дискурсу. Такі типи текстів вирізняються завдяки своїй композиційній побудові, тобто мають жанрові характеристики, з одного боку, і стали лексичну побудову та добір засобів з іншого. Завдяки цим характеристикам їх можна ототожнити зі стилями. Окрім цього, за такого поділу прагматична складова кожного типу тексту відіграє домінуючу роль.

У ДД виокремлюємо такі типи текстів і пропонуємо кореляцію типів текстів та жанрів дипломатичної комунікації: **договірний** (договір, трактат, угода, пакт, конвенція, конкордат, картель, обмін нотами, «модус вівенді»); **інформативний** (особиста (колективна, ідентична) нота); вербальна нота; нота уряду (глав держав, МЗС); заява уряду (МЗС, для преси); телеграма); **інструктивний** (вербальна (власне вербальна / циркулярна) нота, приватний лист); **аргументативний** (дипломатична промова, приватний лист, особисте послання, нота уряду (глав держав, МЗС), заява /виступ на конференції); **регулятивний** (вербальна нота, комюніке, меморандум, пам'ятна записка); **авторитарний** (нота уряду (глав держав, МЗС), декларація, комюніке, меморандум, акт) та **кортезивний** (від англ. «courtesy» – ввічливість, люб'язність) (тост, телеграма, особистий лист, вітальна листівка). Такий поділ дає змогу враховувати структурні, термінологічні та прагматичні чинники формування ДД.

Зауважимо, що в окремих жанрах функціонують кілька типів текстів. Це свідчить про те, що жанри однаковою мірою містять їхні елементи. Скажімо, приватний (особистий) лист, залежно від випадку, може належати аргументативному (його мета – переконати) та кортезивному (його мета – привітати) типу текстів. Отже, існують одноаспектні та багатоаспектні жанри. Одноаспектні цілком належать одному типу текстів, багатоаспектні можна будувати в межах декількох, і вони є сумою різних типів текстів. До ДД зараховуємо також і жанр тосту, який співвідноситься з кортезивним типом текстів. Тости на дипломатичних раутах виконують чи не важливішу місію за деякі письмові документи і можуть бути вагомими інструментами впливу у дипломатії, отож вважаємо, що тост є окремим жанром дипломатичної комунікації.

Ми виокремлюємо 3 критерії поділу на згадані вище типи текстів ДД. *Комунікативно-прагматичний* критерій охоплює конструювання образів адресанта та адресата, а також прагматичну мету цього типу тексту. Метою текстів ДД може бути інформування, аргументування, пояснення, авторська інтенція спонукання до роздумів, дискусії. Цей критерій дає змогу виявити, як саме висвітлюють одне і те ж явище, або подію у різних типах текстів. Наприклад, одну і ту ж подію можуть подати у приватному листі лише як конкретний факт, що відбувся (проста констатація події), а у ноті уряду ця подія може бути предметом полеміки чи подальшої дискусії, або ж мотивуючим чинником у дипломатичній промові, чи предметом домовленості у пакті і трактаті. Доволі часто автор документів обирає за мету не розв'язати певну проблему, а власне «проблематизувати», тобто поставити питання щодо того чи іншого явища, інформувати читача, намагаючись при цьому привернути увагу до проблеми. Цей критерій дозволяє виявити у тексті набір термінів, які містять семи переконання,

домовленості тощо, та на основі такої вибірки об'єднати тексти, для яких характерні ці терміни, у відповідні групи.

Другим критерієм поділу на типи текстів є *галузевий*, тобто визначальною є галузь застосування документів. Звичайно, для створення тексту у різних жанрах навіть для опису однієї і тієї ж події використовують різні мовні засоби, а, отже, продукують різні типи текстів ДД. Серед цих мовних засобів значну роль відіграють терміни – як власне дипломатичні, так і екстрагалузеві (суспільно-політичні, економічні, тощо). Однак, погоджуємося з дослідниками, що кожен окремих тип викладу дійсно характеризується лексико-граматичною гомогенністю (Kibrik 2009:9).

Завдяки згаданим вище критеріям поділу можемо простежити, як певний тип термінів сприяє зарахуванню тексту ДД до того чи іншого типу викладу. Головну роль відіграє семантико-прагматичний потенціал термінів та частота їхнього вживання. Наприклад, такі терміни, як *adhere, affirm, claim, demand, nominate, objection, obligation, ratify, request, sanction, ultimatum*, які найчастіше простежуються у деклараціях, комюніке та нотах, можуть, разом з іншими критеріями, нами застосованими, вказувати на приналежність текстів ДД до авторитарного типу викладу, тоді як терміни *equality, democrat, dialogue, forum, free, integration, mediate, mutual, treaty*, які знаходимо у пактах, угодах та трактатах, апелюють до договірному типу викладу.

Критерій *інтердискурсивності* є актуальним для здійсненої нами диференціації з огляду на те, що тексти ДД – це тексти, де поєднано стилі, і в окремих жанрах існує взаємодія мовних засобів, структурно-композиційних елементів. Слід враховувати також явище інтрадискурсивності, а саме – взаємодію різних індивідуальних чи доктринальних, історичних дискурсів у межах дискурсу певного типу на основі принципу діалогізму, поліфонії, окресленого М. Бахтіним у багатьох його працях (Bakhtin 1979: 10). Інтертекстуальність є невід'ємною умовою існування ДД, адже тут нерідко простежується посилення на інші тексти, цитати з повідомлень у мас-медіа, аналіз ідей інших авторів.

Обговорення результатів

Для розуміння дискурсу необхідно враховувати не менше чотирьох параметрів: ФС, МЖ, реєстр, тип текстів. Усі вони незалежні один від одного і можуть запропонувати складну комбінаторику різних можливостей. Це класифікаційні ознаки будь-якого з існуючих дискурсів, які у своїй сукупності можуть пояснити фактичне різноманіття мовних явищ, локалізованих конкретно в кожному тексті (у нашому випадку – в текстах ДД). Окрім концепції типів текстів, яку ми сформуваємо, не відкидаємо також і традиційний поділ на жанри, виходячи з трактування МЖ, «як функціонально-композиційної складової певного типу дискурсу» (Bakhtin 1979: 6).

Уважаємо, що з огляду на жанри, ДД можна поділити на три частини. З одного боку, *дипломатичне листування* з своєю системою жанрів (офіційний та напівофіційний лист, меморандум, вербальна нота, особиста нота, телеграма, пам'ятна записка), мовними особливостями та тяжінням до епістолярного стилю, з

іншого – усі види документів, які ще називають *дипломатичними текстами з високим рівнем стандартизації* (передусім документи ООН та інших організацій, а також міждержавні угоди). Дипломатичні промови, послання, заяви голів держав і урядів, міністрів закордонних справ, дипломатичні переговори ми зачисляємо до *дипломатичних текстів усної групи*. Цікавим, з погляду функціонування та добору мовних засобів, є дипломатичний тост – жанр, що має усі необхідні риси, які підтверджують його приналежність до ДД.

Висновки

Отже, англомовний ДД – це особлива організація мовних засобів, відображення на рівні мовних одиниць інститутів дипломатії та міжнародної комунікації. Широке застосування текстів дипломатичного дискурсу у сучасному світі зумовлює їхнє значне жанрове різноманіття: дипломатичне листування (офіційний та напівофіційний лист, вербальна нота, телеграма, меморандум, особиста нота, пам'ятна записка), усні жанри дипломатичного дискурсу (заява, промова, тост) та дипломатичні тексти з високим рівнем стандартизації (резольюції, декларації, пакти, договори).

Окрім жанрів дипломатичного дискурсу у праці виокремлено два реєстри: паритетний та командний, а також сім типів текстів: договірний, інформативний, аргументативний, регулятивний, авторитарний, інструктивний і кортезивний. Вперше здійснена таксономічна класифікація дипломатичних текстів дала змогу системно представити англомовний дипломатичний дискурс як особливе соціолінгвальне явище, яке є середовищем функціонування терміносистеми.

Представлена концепція таксономії англомовного дипломатичного дискурсу пропонує перспективний напрям подальшого дослідження текстів, які функціонують у дипломатичній галузі і дипломатичної термінології зокрема, адже вивчення типових мовних характеристик кожного з типів текстів може поглибити існуючі знання про функціонування фахового терміна у дискурсі та стати ще одним кроком у побудові універсальної теорії дискурсу.

Література

References

1. Bakhtin, M. (1979). *Estetika Slovesnoho Tvorchestva [Aesthetics of Verbal Creativity]*. Moscow: Iskustvo.
2. Batsevych, F. (2006). Movlennyevyi zhanr i rehistr dyskursu [Speech genre and register of discourse]. *Visnyk Lvivskoho Universytetu*, 38, 86–96.
3. Biber, D. (1989). Typology of English texts. *Linguistics*, 27, 3–43.
4. Couture, B. (1986). Effective ideation in written text: a functional approach to clarity and exigence. *Functional Approaches to Writing: Research Perspective*, 69–92.
5. Crystal, D. (1992). *An Encyclopedic Dictionary of Language and Languages*. London.
6. Halliday, M. A. K. (1978). *Language as Social Semiotics. The Social Interpretation of Language and Meaning*. L.: Edward Arnold.
7. Karasik, V. (2000). O tipakh diskursa [On the types of discourse]. *Yazykovaya Lichnost: Institutsonalny I Personalnyi Diskurs*, 5–20.
8. Kibrik, A. (2009). Modus, zhanr i drugie parametry klasifikatsii diskursov [Modus, genre and other parameters of discourse classification]. *Voprosy Yazykoznaniiya*, 2, 3–21.

9. Lee, D. (2001). Genre, registers, text types, domains and styles: clarifying the concepts and navigating a path through the BNC jungle. *Language Learning and Technology*, 5(3), 37–72.
10. Longacre, R. (1992). *The Discourse Strategy of an Appeals Letter*. Amsterdam: Benjamins.
11. Martin, J. R. (1985). *Factual Writing: Exploring and Challenging Social Reality*. Oxford: Oxford University Press.
12. Selivanova, O. (2006). *Suchasna Linhvistyka: Terminolohichna Entsyklopediya [Modern Linguistics: Terminological Encyclopaedia]*. Poltava: Dovkillya.
13. Swales, J. M. (2004). *Research Genres. Exploration and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press.

Oleksandr Lavrynenko

Lesya Ukrainka Eastern European National University
kafprirodmatsec@mail.ru

A STUDY OF THE COGNITIVE SYNESTHETIC MECHANISM AS A SUPPLEMENT TO THE SOUND IMITATION THEORY OF LINGUAL GENESIS

Received October, 28, 2014; Revised November, 16, 2014; Accepted December, 1, 2014

Abstract. In this article an analytical view of the general theories of language genesis is presented. The evolutionary, idealistic and cognitive approaches to the exploration of language origins are described in the theoretical part. At the end of this part the author explains the meaning and origin of the term «synesthesia» and demonstrates the foundation of its practical reasonability. In the practical part of work an empirical study of the phenomenon of synesthesia is carried out, based on literal Ukrainian-language material. The phenomenon referred to is considered to have been one of the sources of the creation of new words during the development of civilization. It is ascertained that synesthesia is a genuine phenomenon which, in the author's opinion, is able to reinforce the sound imitation theory of language genesis, along with the concept of memes.

Key words: *language genesis, cognitive conception, idealistic conception, synesthetic mechanism, associative connections, source of words creation, sound imitation.*

Лавриненко Олександр. Вивчення когнітивно-синестетичного механізму в доповненні до звуконаслідувальної теорії мовної генези.

Анотація. У статті викладено аналітичний огляд основних теорій походження мови. У теоретичній частині описано еволюційний, ідеалістичний та когнітивний підходи у дослідженні проблематики мовної генези. Наприкінці теоретичного викладення автор пояснює зміст та походження терміну «синестезія» й обґрунтовує його практичну доцільність. В практичній частині дослідження проведено емпіричне дослідження прояву феномену синестезії на літерному матеріалі української мови, як одного із можливих джерел словотворення в історіогенезі. Встановлено, що синестезія є реальним явищем, яке на думку автора, разом із теорією мемів здатне підсилити звуконаслідувальну теорію походження мови.

Ключові слова: *мовна генеза, когнітивна концепція, ідеалістична концепція, механізм синестезії, асоціативний зв'язок, джерело словотворення, звукоімітація.*